

vlastnictví k zastavené věci nebo vzdá-li se pohledávky tvořící zástavu. Pojistník Otto B. pozbyl sice nároku na náhradní pohledávku podle § 18 všeobecných pojišťovacích podmínek, ale až po té, kdy žalobkyně nabyla k ní zástavního práva, a pozbyl ho jen tím, že neuplatnil svůj nárok na náhradní pohledávku do 6 měsíců ode dne, kdy pojišťovna odmítla dopisem ze dne 11. ledna 1933 plnění a dala mu poučení, že musí nárok pod jeho ztrátou do 6 měsíců soudně uplatnit. Neučinil-li pojistník tak, vzdal se sice mlčky (§ 863 obč. zák.) svého nároku, ale tím nezaniklo zástavní právo žalobkynin nabyté, poněvadž nejde o žádný zákonný případ zániku zástavního práva (§§ 467, 468 obč. zák.).

Čís. 15611.

Uplatnění výhrady vlastnického práva prodátelem znamená odstup od smlouvy jen tehdy, není-li pochybnosti o jeho vůli k tomu směřující; proti nároku na vydání věci z důvodu vyhrazeného vlastnictví nelze namítati započtením vzájemnou pohledávku kupitelovu dosud nelikvidní.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1936, Rv II 895/34.)

Žalobkyně se na žalované domáhá vydání strojů na základě vlastnického práva, které si k nim při prodeji vyhradila do úplného zaplacení kupní ceny. Proti žalobě namítla žalovaná, že stroje úplně zaplatila tím, že uplatnila vzájemnou pohledávku z důvodu náhrady škody, s níž kompensovala nedoplatek kupní ceny. **N i ž š í s o u d y** uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalovaná dovozuje, že podání žaloby o vydání strojů z důvodu vyhrazeného vlastnictví k nim znamená ustoupení od smlouvy, následkem čehož byla žalobkyně povinna ve smyslu § 2 zákona č. 70/96 ř. z. provést vyúčtování tam uvedené, poněvadž při trhově smlouvě o strojích šlo o obchod splátkový. Žalobkyně uplatňuje žalobou vyhrazené vlastnictví, tedy právo věcné. V tomto jejím kroku bylo by spatřovati ustoupení od smlouvy trhově, ale jen tehdy, není-li tu pochyb o vůli ustoupiti od smlouvy, zejména učinila-li prodávatelka projev opačný. Takový projev žalobkyně učinila, neboť v celém řízení trvala na tom, že od smlouvy trhově **n e u s t u p u j e**. Tím odpadá tato podmínka. Není-li tu ustoupení od smlouvy na straně žalující, není potřebí se zabývati otázkou, zdali smlouvu trhovou mezi stranami jest posuzovati podle ustanovení o splátkových obchodech. Neprávem namítá dovolatelka, že kupní cenu za dodané stroje zaplatila tím, že kompensovala nedoplatek kupní ceny za stroje se svou pohledávkou z náhrady škody, kterou uplatňuje v jiném sporu. Avšak proti nároku na vydání věci z důvodu vyhrazeného vlastnictví může kupitel namítati jen placení v užším

smyslu, započtení pak jen pohledávkou dospělou a likvidní, nikoli však pohledávkou illikvidní, což nelze považovati za placení v pravém smyslu ve smyslu výhrady, ježto by jinak účel výhrady spočívající v zajištění prodávatele mohl býti zmařen. Pohledávka žalované strany z důvodu náhrady škody jest předmětem sporu a žalovaná nepřednesla, že v něm byla její pohledávka zjištěna a stala se likvidní. Není tedy zjištěn zánik pohledávky z kupní ceny započtením a jest tato oprávněna domáhati se strojů z důvodu výhrady vlastnictví.

Čís. 15612.

Asignant nemůže pro omyl týkající se jeho právního poměru k asignatáři žádati na asignátovi vrácení částky, kterou mu poukázal a která byla asignátem plněna asignatáři.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1936, Rv II 190/35.)

Podle tvrzení žaloby odebral žalobce od firmy D. zboží za 6.321 Kč. S fakturou znějící na tuto částku obdržel žalobce složenku na žalovanou banku »U.«. Dole na faktuře bylo tištěno razítko, že pohledávka byla pravoplatně postoupena M. bance, avšak tak, že razítko na první pohled nebylo zřejmé. Proto omylem úředníka žalobcovy kanceláře se stalo, že k zaslání 6.321 Kč použito bylo složenky žalované banky k faktuře připojené a byla tedy omylem částka poukázána žalované bance. Když pak byl žalobce upomenut firmou D. o zaplacení té částky, uznal účetní firmy D., že omylem byla k faktuře přiložena složenka na banku »U.«, že firma D. zaplacení uznává a sama zařídí, aby věc mezi bankou »U.« a M. bankou byla vyřízena tím, že žalovaná banka omylem zaslanou jí částku odešle správné postupitelce, to jest M. bance. To se však nestalo, neboť částku tu zažalovala M. banka proti žalobci. Žalovaná banka nepřistoupila ke sporu jako vedlejší intervenientka a žalobce byl nucen M. bance tu částku také zaplatiti. Poněvadž žalovaná banka si zadržela omylem poukázanou jí částku pro sebe ke krytí svého dluhu u firmy D. a připsala ji firmě D. k dobru, což učinila přesto, že jí firma D. zvlášť upozornila, že nebyla oprávněna si tuto částku zadržeti a že jí má převésti na M. banku, které pohledávka byla postoupena, domáhá se žalobce jejího vrácení žalobou, když žalovaná banka odepřela tak učiniti dobrovolně. Proti žalobě namítla žalovaná, že poukázanou částku přijala pro firmu D. a že částku tu také této firmě na jejím kontě k dobru připsala, což firma D. vzala na vědomí. Žalobce neplatil tedy jí nedlhu, nýbrž firmě D., a následkem toho není k žalobě založené na bezdůvodném obohacení ve smyslu § 1431 obč. zák. pasivně legitimována. P r v ý s o u d uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d žalobu tu zamítl. D ů v o d y: Podstata omylu, který se přihodil žalobci, spočívá v tom, že se zmýlil při určování asignatáře, t. j. zdali má býti plněno firmě D. anebo M. bance. Jestliže se mýlil a přehlédl, že tato pohledávka firmy D. byla postoupena M. bance, a jestliže částku tu proto zaslal firmě D.